

Stara planina

04.-06. februar 2011

Stara planina se nalazi na istoku Srbije i sastavni je deo karpatsko-balkanskog masiva. Masiv Stare planine je zapadni deo poznate Balkan planine koja se proteže sve do Crnog mora deleći Bugarsku na dva dela. Ukupna površina masiva Stare planine je 1802km².

Stara planina počinje kod Negotina, a zatim se nastavlja u blagom luku istočno od Zaječara, Knjaževca, severno od Pirota i Dimitrovgrada i dalje na istok kroz Bugarsku do Crnog mora. Ukupna dužina Stare planine je oko 600 km.

Planinski venac se prostire sa severozapada ka jugoistoku duž srpsko-bugarske granice. Najviši vrh Stare planine je Midžor visine 2169m. Planina je bogata vodom, kanjonima, ponorima, vrelima i vodopadima. Na toplodolskoj reci i njenim pritokama se nalaze najlepší vodopadi Srbije. Preko 1190 biljnih vrsta oplešavaju ovu planinu. Životinjski svet je raznolik. Počev od leptira, vodozemaca, gmizavaca, ptica, riba pa do krupne divljači. Stara planina je poznato stanište jelena, vuka, divlje svinje, lisice i zeca. Od 1997 godine, Stara planina je proglašena kao prirodno dobro od izuzetnog značaja.

Površina parka iznosi 142000h. Novosagrađeni hotel i žičara sve više privlače ljubitelje prirode, skijaše i planinare.

Konaci

Ka Staroj Planini smo krenuli u petak popodne. Usput se kratko zadržavamo kako bi popunili i ovako malu grupu. U Zaječaru obilazimo restoran Galeriju i naše stare prijatelje. Po planu stižemo u Mezdreju, zaseok ispod Stare planine, gde se smeštamo u renovirane konake. Nekadašnje rudarske paviljone su renovirali vlasnici i prilagodili turističkoj nameni. Smestili smo se u dvokrevetnim i višekrevetnim sobama i nastavili druženje sa domaćinima i planinarima iz Prokuplja uz laganu živu muziku i bezbroj specijaliteta domaće kuhinje.

Sutradan po planu krećemo minibusom do Babinog Zuba. Vreme predивно sunčano bez vetra. Na Babinom Zubu pridružuje nam se planinari iz Bora, Zaječara i Pirota. Stara planina je ovog dana bila svetska. Prepuno skijaša i planinara koji već napraviše podugačku kolonu ka Midžoru. Uspon na Midžor smo započeli od Planinarskog doma Babin zub (1580m). Prvi deo staze je prekriven šumom do prevoja kde se nalazi žičara četvorosedežnica.

Sa severozapadnih padina je vetar premestio sneg na jugoistočne strane. Za ovo doba godine bilo je neverovatno malo snega. Skijaška staza se održava veštačkim snegom i predstavlja pravi izazov za vešte skijaše. Nastavljamo sa usponom ka Žarkovoj Čuki (1848m).

Planinarski dom Babin zub

Pošli smo na Midžor

Ski staza

Na vrhu je duvao jak vetar koji je skrivao naše tragove. Spuštamo se pedesetak metara sa vrha i konstantnim usponom zaobilazeći nekoliko bezimernih vrhova stižemo do ogromne bele kupe. Naslućuje se trag prethodnih penjača. Staza se polako penje ka vrhu. Jedva nekako prepoznamo zavejane porušene temelje nekadašnje kasarne. Znali smo da nam se vrh krije između dve stenovite padine. Sačekujemo zaostale planinare podno Midžora kako bi se uslikali u što većem broju. Na vrhu vetar i nije duvao kako smo očekivali. Nazdravljamo usponu.

Detalj sa uspona

Na vrhu Midžor, 2169m

Zalazak sunca

Sa vrha predivan pogled. Prepoznasmo Rtanj, Suvu planinu, Kopaonik, Šaru, Vitošu, Rilu i Pirin. Bila je neverovatno dobra vidljivost. Istom stazom se vraćamo ka Babinom Zubu. Nežurimo u povratku, jer smo vrh popeli pre nego što je planirano. Zastajkujemo kad god nam se učini da nema vetra. Nakon osveženja u domu nastavili smo minibusom do Mezdreje i naših konaka. Tuširamo se nakon uspona pa sve mislimo da možda nismo u Alpama. Naveče je bila repriza prethodne večeri. Ipak najumorniji su rano završili u krpe.

Manastir Sv. Đorđa, Temska

Sutradan, nakon doručka, smo krenuli u razgledanje interesantnih turističkih destinacija. Obišli smo ženski manastir u Temskoj koji je sagrađen u četrnaestom veku. Malo više detalja o manastiru nam je ispričala jedna od sestara. U povratku smo obišli vodopad Stanjinac koji se nalazi nepozredno kraj puta Pirot - Knjaževac.

Vodopad Stanjinac

Nemoguće je proći ovuda a ne primetiti predivan prizor koji ovaj vodopad pruža. Visok je 20-tak metara, bigarnog tipa i voda u njemu je za piće. Iznad njega se nalazi i Manastir Stanjinac koji je obnovljen. Nekada su kažu iznad vodopada bile i vodenice, priča se da je u planu i njihovo obnavljanje.

Nastavljamo naše putovanje ka Svrliju. Usput smo obišli, po rečima našeg bivšeg člana Dušana Varađanina, najveću ponornicu u Srbiji kod sela Periš na Svrlijskom Timoku. Svrlijski timok ponire u pećinu i nakon 1300m ponovo izvire. Obiđosmo i izvor ponornice.

